

MOURIR POUR DES IDÉES

GEORGES BRASSENS

Mourir pour des idées, l'idée est excellente
Moi j'ai failli mourir de ne l'avoir pas eu
Car tous ceux qui l'avaient, multitude accablante
En hurlant à la mort me sont tombés dessus
Ils ont su me convaincre et ma muse insolente
Abjurant ses erreurs, se rallie à leur foi
Avec un soupçon de réserve toutefois:
Mourons pour des idées, d'accord, mais de mort lente,
D'accord, mais de mort lente

Jugeant qu'il n'y a pas péril en la demeure
Allons vers l'autre monde en flânant en chemin
Car, à forcer l'allure, il arrive qu'on meure
Pour des idées n'ayant plus cours le lendemain
Or, s'il est une chose amère, désolante
En rendant l'âme à Dieu c'est bien de constater
Qu'on a fait fausse route, qu'on s'est trompé d'idée
Mourons pour des idées...

Les saint jean bouche d'or qui prêchent le martyre
Le plus souvent, d'ailleurs, s'attardent ici-bas
Mourir pour des idées, c'est le cas de le dire
C'est leur raison de vivre, ils ne s'en privent pas
Dans presque tous les camps on en voit qui supplantent
Bientôt Mathusalem dans la longévitè
J'en conclus qu'ils doivent se dire, en aparté
«Mourons pour des idées...»

Des idées réclamant le fameux sacrifice
Les sectes de tout poil en offrent des séquelles
Et la question se pose aux victimes novices
Mourir pour des idées, c'est bien beau mais lesquelles?
Et comme toutes sont entre elles ressemblantes
Quand il les voit venir, avec leur gros drapeau
Le sage, en hésitant, tourne autour du tombeau
Mourons pour des idées...

Encore s'il suffisait de quelques hécatombes
Pour qu'enfin tout changeât, qu'enfin tout s'arrangeât
Depuis tant de "grands soirs" que tant de têtes tombent
Au paradis sur terre on y serait déjà
Mais l'âge d'or sans cesse est remis aux calendes
Les dieux ont toujours soif, n'en ont jamais assez
Et c'est la mort, la mort toujours recommencée...
Mourons pour des idées...

O vous, les boutefeux, ô vous les bons apôtres,
Mourez donc les premiers, nous vous cédon le pas
Mais de grâce, morbleu! laissez vivre les autres!
La vie est à peu près leur seul luxe ici bas
Car, enfin, la Camarde est assez vigilante
Elle n'a pas besoin qu'on lui tienne la faux
Plus de danse macabre autour des échafauds!
Mourons pour des idées...

Να πεθάνουμε για ιδέες, εξαιρετική ιδέα
Εγώ παρά λίγο να πεθάνω που δεν την είχα
Γιατί όσοι την είχαν, πλήθος συνθλιπτικό
Όρμησαν κατά πάνω μου να με σκοτώσουν
Έχω πεισθεί πια, και η άτακτη μούσα μου
Είδε το λάθος της κι ασπάζεται την πίστη τους
Με μία ανεπαίσθητη εν τούτοις επιφύλαξη:
Να πεθάνουμε για ιδέες, ναι, αλλά μ' αργό θάνατο,
Ναι, αλλά μ' αργό θάνατο

Κρίνοντας πως δεν συντρέχει λόγος πανικού
Ας βαδίσουμε χαλαρά προς τον άλλον κόσμο
Γιατί αν βιαστούμε μπορεί και να πεθάνουμε
Για ιδέες που ίσως αύριο κιάλας αποσυρθούν
Πόσο πικρό και καταθλιπτικό είναι να βλέπεις
Καθώς θα παραδίδεις την ψυχή σου στον Θεό
Πως πήρες λάθος δρόμο, διάλεξες λάθος ιδέα
Να πεθάνουμε για ιδέες...

Οι άγιοι χρυσόστομοι που μνούν το μαρτύριο
Συνήθως, άλλωστε, κοντοστέκονται εδώ κάτω
Το να πεθαίνουμε για ιδέες, μπορούμε να το πούμε
Αυτό τους κάνει να ζουν, και δεν το βάζουν κάτω
Σ' όλα τα στρατόπεδα σχεδόν, κάποιοι φθάνουν
Σε λίγο τον Μαθουσάλα στη μακροβιότητα
Συμπεραίνω ότι πρέπει να λένε στον εαυτό τους
«Να πεθάνουμε για ιδέες...»

Ιδέες που ν' απαιτούν την περιώνυμη θυσία
Υπάρχουν ακόμη στις κάθε λογής αιρέσεις
Και τα αρχάρια τα θύματα έχουν την απορία:
Να πεθάνουμε για ιδέες, ωραία, αλλά ποιες;
Και καθώς όλες τους μοιάζουν μεταξύ τους
Όταν τις βλέπει νά 'ρχονται με το λάβαρό τους
Ο φρόνιμος, διστάζοντας, γυροφέρνει τον τάφο
Να πεθάνουμε για ιδέες...

Αν τουλάχιστον αρκούσαν μερικές εκατόμβες
Όσπου όλα ν' αλλάζουν, όλα να διορθωθούν
Με τόσες ανατροπές και με τόσους νεκρούς
Στον επίγειο παράδεισο θα είχαμε ήδη φτάσει
Ο χρυσός αιώνας, όμως, συνεχώς αναβάλλεται
Οι θεοί διψούν για αίμα, ποτέ δεν τους αρκεί
Και να ο θάνατος, ο θάνατος, δίχως σταματημό...
Να πεθάνουμε για ιδέες...

Ω σεις οι πολεμόχαροι, εσείς οι καλοθελητές,
Ας πεθάνετε πρώτοι, σας αφήνουμε την πρωτιά
Αλλά, να χαρείτε, αφήστε τους άλλους να ζήσουν!
Η ζωή είναι η μόνη τους πολυτέλεια εδώ κάτω
Γιατί ο Χάρος караδοκεί μια χαρά από μόνος του
Καθόλου δεν χρειάζεται τη δική μας συνδρομή.
Ας μη χορέψουμε άλλο γύρω από τις κρεμάλες!
Να πεθάνουμε για ιδέες...

Μτφρ. Γιώργος Φαράκλας

Το παρόν ποίημα-τραγούδι γράφτηκε από τον γάλλο τραγουδοποιό το 1972 και ηχογραφήθηκε την ίδια χρονιά.